

פרשת תצווה : לבחור את המלכות - הבגד כחלק מעבודה פנימית של שינוי והתחדשות

הרב גור גלון
ישיבת הר ברכה

בכל בוקר אנו מבצעים פעולה שגרתית : אנו בוחרים מה ללבוש. אך השפה העברית מגלה לנו שבפעולה הזו טמון מתח קיומי. המילה "בגד" היא מילה בוגדנית ; היא חולקת שורש עם המילה "בגידה". הבגד יוצר חיץ, הוא מסתיר את הגוף האמיתי ויכול להציג מצג שווא.

אולם, בפרשת תצווה ובמגילת אסתר, אנו מגלים סוד הפוך : הבגד הוא לא רק כיסוי למשהו שקיים – הוא הכלי שדרכו אנו בוחרים מי נהיה (הווייה - Being).

בין שושן למשכן

הניגוד המרתק ביותר מתחיל בסעודת אחשוורוש. חז"ל (מגילה יב, א) מציינים שאחשוורוש חילל את הקודש כשבחר ללבוש במשתה את בגדי הכהונה שנבזזו מבית המקדש. עבור אחשוורוש, הבגד היה כלי להאדרת האגו – לבוש שנועד לכסות על ריקנות פנימית של תאוה וגאווה. זהו הגיחוך שבניסיון לקחת בגדים שמייצגים ביטול אישיות בפני שליחות אלוהית, ולהשתמש בהם כדי לנפח את ה"אני", שאחשוורוש מלא התאוה, האגו והכבוד העצמי, לובש את בגדי הכהונה שנועדו לבטל את האישיות הפרטית לגודל השליחות - זה גיחוך ובדיחה.

אל מול המפגן הראוותני של שושן, פרשת תצווה מציגה את בגדי הכהונה : "לְכַבֹּד וּלְתַפְאֵרֶת". אך כאן, הכבוד אינו שייך לאדם, אלא לתפקיד. הכהן הגדול, כשהוא לובש את האפוד והחושן, פושט את זהותו הפרטית ונכנס להווייה של שליח.

בפסיכולוגיה המודרנית, מושג ה-**En clothed Cognition** (קוגניציה מולבשת) מאשש תובנה עתיקה זו : הבגדים שאנו לובשים משנים את האופן שבו המוח שלנו מעבד מידע ואת הדרך שבה אנו תופסים את יכולותינו. כפי שכתב רבי שמשון רפאל הירש :

"הבגדים הם המגדירים את האדם... הם המעניקים לו את מעמדו המוסרי".

כשהכהן לובש את בגדיו, הוא "מטעיף" את עצמו בהווייה של קדושה, הוא יוצא מהפרטיות שלו ומתעלה לשליחות!

לבוש מלכות

במגילת אסתר, הבגד משמש כציר המרכזי של ה"נהפוך הוא". בתחילת הגזירה, מרדכי בוחר בשק ואפר. זהו מעשה של התפשטות הגשמיות – ויתור על כל סטטוס חיצוני כדי לעמוד עירום ועריה מול ה', לזעוק מתוככי הלב!

אסתר שולחת למרדכי בגדים כדי "לְהַסִּיר שֵׁקוֹ מֵעַלָיו", היא רוצה שינהיג, שיוביל - אבל מרדכי אומר : "זה הזמן שלך להוביל!". אסתר מבינה את המסר והיא לובשת מלכות, היא לוקחת את ההנהגה – ממי שעושה את מאמר מרדכי היא הופכת להיות המנהיגה.

גיימס קליר, בספרו "הרגלים אטומים", טוען שכל פעולה היא "הצבעה" עבור סוג האדם שאנו רוצים להיות. לבישת הבגד היא ההצבעה הראשונה והעוצמתית ביותר.

"ותלבש אסתר מלכות" - לתפור לבוש לנשמה

על אסתר נאמר **"וּתְלַבֵּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת"**. חז"ל מדייקים שלבשה אותה רוח הקודש. ה"שפת אמת" מסביר שהבגדים בפרשת תצווה ובמגילה הם בבחינת "כלי קיבול". הנשמה שלנו היא אור אינסופי, אך כדי שתופיע בעולם, היא זקוקה ללבושים – למידות ולמעשים שלנו.

צמיחה אישית היא התהליך שבו אדם "תופר" לעצמו לבושים שמתאימים לגודל הנשמה שלו. אדם שמרגיש תקוע לובש פעמים רבות הוויה ש"קטנה עליו" – פחדים ושפה מצמצמת. הציווי **"וְעִשִּׂיתָ בְּגָדֵי קִדְשׁ"** הוא קריאה לכל אחד מאיתנו: עשה לך הוויה מכובדת שתאפשר לאלוהות שבך להופיע. אסתר לא לבשה שמלה; היא לבשה מלכות, היא אימצה הוויה של הקרבה ושליחות (**"וּכְאֶשֶׁר אֲבַדְתִּי אֲבַדְתִּי"**), וזה מה שהפך אותה למלכה באמת.

איש צר – איש יהודי

אנו רואים שהמן מנסה להשיג מלכות על ידי הלבוש, הוא חושב שהוא האיש שהמלך חפץ ביקרו ומבקש ללבוש לבוש שלבש בו המלך. לעומתו מרדכי היהודי לובש שק ואפר; הוא לא רוצה להתלבש בבגדים שלא לו, הוא רוצה לייצג בבגדיו את המציאות. גם כשהמן מלביש אותו בגדים שלבש המלך, הוא חוזר מיד לשקו ותעניתו, כי הוא לא רוצה בגדים חיצוניים, הוא רוצה ישועה וגאולה.

רק כשהמציאות מתהפכת, רק אז:

"וּמִרְדֵּכִי יָצָא מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ בְּלִבוֹשׁ מַלְכוּת תְּכֵלֶת וְחֹר וְעֹטָרַת זָהָב גְּדֹלָה וְתַכְרִיף בּוֹץ וְאַרְגָּמָן וְהָעִיר שׁוֹשֵׁן צְהָלָה וְשִׁמְחָה. לַיהוּדִים הִיְתָה אוֹרָה וְשִׁמְחָה וְשׁוֹשֵׁן וִיקָר."

תיקון ה"בגד" – מהסתרה לגילוי

המהר"ל מפראג מלמד שהמעבר מ"בגד" (בגידה/הסתרה) ל"מעיל" (רוממות/מעלה) הוא תמצית עבודתנו. בפורים אנו מתחפשים כדי להזכיר לעצמנו שכל מה שאנו רואים בחוץ הוא רק "לבוש". התחפושות אינה שקר; היא הצהרה שיש לנו בחירה מי אנו רוצים להיות.

היכולת להחליף בגד היא היכולת להשתנות. המגילה מלמדת אותנו לקלף את ה"בגדים" שהפחדים או החברה הלבישו עלינו, ולבחור בבגדים של "כבוד ותפארת".

הבגדים הם לא רק הבגדים, הם כל המעשים שמבטאים מי אנחנו!

אל תחכה להרגיש – תתחיל ללבוש

כל אחד צריך לבחור מה הלבוש שהוא רוצה באמת!

וללבוש את הלבוש שהוא מאמין בו.

מחקרם של אדם וגלינסקי (2012) הראה שאנשים שביצעו משימות בזמן שלבשו חלוק לבן שזוהה כ"חלוק של רופא" הפגינו רמות ריכוז ודיוק גבוהות משמעותית מאלו שלבשו בגדים רגילים.

הבגד אינו רק "נראה" על ידי אחרים; הוא "מולבש" על התודעה שלנו. הוא משדר למוח שלנו מסר על היכולות שלנו ועל התפקיד שאנו ממלאים. כאן נכנס מושג הצמיחה: צמיחה אישית היא התהליך שבו אדם "תופר" לעצמו לבושים שמתאימים לגודל הנשמה שלו. אדם שמרגיש תקוע לובש פעמים רבות הוויה ש"קטנה עליו" – דימוי עצמי נמוך, פחדים, שפה מצמצמת. הציווי **"וְעִשִּׂיתָ בְּגָדֵי קִדְשׁ... לְכָבוֹד וְלִתְפָאֶרֶת"** הוא ציווי לכל אדם: עשה לך הוויה מכובדת ומפוארת, כזו שתאפשר לאלוהות שבך להופיע.

באימון אישי, אנו שואלים את המתאמן: "אם היית כבר עכשיו הגרסה הטובה ביותר של עצמך, איך היית מתלבש בבוקר? איך היית מדבר? איך היית עומד?"

בפורים אנחנו מתחפשים – מחליפים בגדים – כדי להזכיר לעצמנו שכל מה שאנחנו רואים בחוץ הוא רק "לבוש", ויש לנו בחירה מי אנחנו באמת רוצים להיות, ניתן להחליף את הבגדים, ניתן לבחור את הבגדים!

יהי רצון שנלבש כולנו מלכות בפורים הזה וננהיג את מציאות חיינו לגאולה שלימה!